

Evropská unie: Od jednotného trhu k tragické frašce

- CZ24 News | 27. dubna 2021

EU: Až se za pět set let historici ohlédnou za érou COVID-19, tak si uvědomí, že americká "operace Warp Speed" zorganizovaná administrativou prezidenta Donalda J. Trumpa byla triumfem vědy a logistiky.

Mnoho liberálů má krátkou paměť, ale EU nebyla vždy tím obrovským a svým občanům vzdáleným kolosem, kterým se v posledních letech stala.

Zásadu rovnosti států a zásadu rovnosti občanů nelze v současných institucích EU sladit, uvedl německý Spolkový ústavní soud.

Instituce EU jsou samozřejmě zahaleny do květnatých frází zaměřených na to, aby lidé věřili, že i když jsou instituce EU nedokonalé, tak se postupně stávají demokratičtějšími a že se v brzké budoucnosti stanou plně demokratickými.

Tento vývoj spočíval v první řadě v rozvrácení evropských institucí, aby plnily kromě svých ekonomických cílů i úkoly, které jim byly cizí, například "společnou zahraniční politiku", která nikdy nebyla ničím jiným než žvaněním. Jak můžete mít "společnou zahraniční politiku" pro tak rozdílné země jako jsou Velká Británie, Rakousko a Portugalsko?

Elity EU jsou slabé, zbabělé a ustrašené, protože vědí, že ve skutečném demokratickém smyslu slova nikoho nezastupují - nejsou demokraticky zvolené, nejsou transparentní a nikomu se nezodpovídají.

Jsou v konečném důsledku jen loutkami vlád, které se navzájem nikdy neshodnou – a jen ony samotné jsou legitimní a skutečně demokratické: zvolené, transparentní a odpovědné. Občané EU také nemají žádný mechanismus, jak někoho odvolat z vysoké funkce v EU, pokud by si to přáli.

Lidé se v názoru na Evropskou unii dělí na ty, co ji považují za zbytečnou a neúnosně nákladnou, a ty, co v ní vidí budoucnost Evropy a model pro lidstvo.

A jaká je realita?

Založení Evropské unie bylo zpočátku obrovským úspěchem, ale to bylo před tím, než vznikla dnešní EU.

Mnoho liberálů má krátkou paměť, ale EU nebyla vždy tím obrovským a svým občanům vzdáleným kolosem, kterým se v posledních letech stala. Během éry, kdy byla EU skromněji pojmenovaná jako "[Evropské společenství](#)" – tehdy probíhala spolupráce ekonomik několika zemí v rámci jejich uhelného, ocelářského a jaderného průmyslu – Evropa dosáhla čtyř svobod: svobody pohybu lidí, kapitálu, služeb a zboží. Navzdory nedostatkům a nesčetným nedokonalostem (nic lidského přece není dokonalé!) tento společný – nebo, chcete-li, jednotný – trh významně a podstatně přispěl ke svobodě a prosperitě Evropanů.

To, že se francouzský občan může volně pohybovat v Itálii nebo že španělský podnikatel má právo svobodně nabízet služby občanům Nizozemska, byl skutečný pokrok. Původní evropský společný trh byl v každém směru v souladu s konstruktivní ideou Jeana Monneta "[mír díky prosperitě](#)".

Problém byl v tom, že ideologové všech barev nebyli spokojeni s touto ideou Evropy jako s pouhým *nástrojem*, který měl v podstatě pouze ekonomickou povahu. Ne, podle nich bylo nutné přidat i politickou Evropu, sociální Evropu, společnou evropskou obranu, evropskou zahraniční politiku, ekologickou Evropu a dokonce i [geopolitickou](#) Evropu.

Tento vývoj spočíval v první řadě v rozvrácení evropských institucí, aby plnily kromě svých ekonomických cílů i úkoly, které jim byly cizí, například "společnou zahraniční politiku", která nikdy nebyla ničím jiným než žvaněním. Jak můžete mít "společnou zahraniční politiku" pro tak rozdílné země jako jsou Velká Británie, Rakousko a Portugalsko?

Dále byly instituce a postupy neustále přizpůsobovány, adaptovány a revolučně upravovány tak, aby sloužily jiným cílům – [jako je](#) "mír", "boj proti sociálnímu vyloučení", "podpora vědeckého a technologického pokroku", "bezpečnost a spravedlnost" – a to nakonec i na úkor cílů ekonomických.

Hospodářský smysl evropského společenství dnes díky různým smlouvám degradoval jen na to [nejnutnější](#), vše je zaměřeno na "udržitelný rozvoj založený na vyváženém ekonomickém růstu a cenové stabilitě" a vše je plně podřízeno cílům politické, sociální a ekologické Evropy. Prioritou je dnes například evropský "[Zelený úděl](#)" – dohoda, jejímž záměrem je udělat z Evropy první "klimaticky neutrální" kontinent snížením evropských emisí skleníkových plynů do roku 2050 na "čistou nulu", přestože *ekonomické* důsledky budou pro Evropany neudržitelné. Podle Federace evropských průmyslových odborových svazů ([IndustriAll](#)), existuje velké riziko, že evropský "Zelený úděl" srazí celá průmyslová odvětví na kolena a zničí miliony pracovních míst v energeticky náročných průmyslových odvětvích, bez jakékoliv záruky, že postižení zaměstnanci budou mít vůbec nějakou budoucnost.

Evropská unie, která byla v minulosti protiváhou zuřivé antieconomické politiky svých členských

států, dnes tuto zuřivou antieconomickou politiku sama prosazuje.

Žádné usnesení týkající se rovnosti žen a mužů nebo životního prostředí přijaté německým a francouzským parlamentem nemůže konkurovat stále extrémnějším proklamacím přijatým v těchto i mnoha [jiných záležitostech](#) orgány EU. [Oficiální politikou EU](#) je dnes například dokonce nejextrémnější verze genderové teorie – myšlenka, že “muži” a “ženy” jsou pojmy kulturní, nikoliv biologické.

Evropské instituce unikají demokratické kontrole, protože EU zůstává v první řadě mezivládní organizací, a to evropským institucím umožňuje postavit ideologii nadevše. Německý Spolkový ústavní soud dospěl k závěru, že “[strukturální demokratický deficit](#)” při budování Evropské unie je důsledkem toho, že rozhodovací procesy mají v EU převážně charakter procesů mezinárodní organizace. Rozhodování je založeno na principu rovnosti členských států. Zásadu rovnosti států a zásadu rovnosti občanů nelze v současných institucích EU sladit, uvedl Spolkový ústavní soud. Instituce EU jsou samozřejmě zahaleny do květnatých frází – například podle Lisabonské smlouvy probíhá “demokratizace EU” – zaměřených na to, aby lidé věřili, že i když jsou instituce EU nedokonalé, tak se postupně stávají [demokratičtějšími](#) a že se v brzké budoucnosti stanou plně demokratickými.

Nic nemůže být dále od pravdy; jako mezivládní organizace [EU není](#), nikdy nebyla a nikdy nebude demokracií. Mezinárodní organizace je vždy primárně smlouvou mezi vládami; to, že do takového systému přidáme volený “Evropský parlament” s velmi omezenými pravomocemi, nezmění její zásadně mezivládní fungování.

Kolik evropských občanů zná jméno byť jen jediného člena Evropského parlamentu, jediného komisaře Evropské komise, nebo jediného soudce Soudního dvora EU? Američané se především cítí být Američany, ať už jsou z Wyomingu nebo Arkansasu; zatímco Italové, Španělé, Švédové, Poláci a Slovinci se nejprve ztotožňují se svými zeměmi, a až potom se cítí být Evropany (v obecném smyslu toho slova, bez odkazu na EU, tj. obyvateli evropského kontinentu).

Z historických důvodů se Německo, jak nejvíce to jde, podvoluje pravidlům a institucím EU. Jak [poznámenal](#) Ulrich Speck:

“Tato země si vybudovala svoji politickou identitu a svůj politický systém na konceptu, který je naprostým opakem nacistického státu. Němci dnes chápou nacistický režim mimo jiné také jako radikalizovanou formu klasické mocenské politiky a jsou rádi, že je to všechno již dávno minulostí.”

Jinými slovy řečeno — mnoho Němců považuje EU za profylaktický prostředek proti historickým hegemonickým tendencím Německa. Ačkoliv první část – zmírnění – nedávné pandemie zvládlo Německo [relativně dobře](#), tak co se vakcíny týče, se Německo rozhodlo spolehnout se na EU. Tento přístup má svoji logiku: Jako celek je EU silnější při vyjednávání s velkými farmaceutickými firmami a zároveň je to příležitost dokázat Evropanům, že jimi nemilovaná EU je přinejmenším užitečná.

EU nestačí to, že je zbytečná a nákladná — v případě očkování proti COVID-19 nám ukázala i to, jak je příšerně a tragikomicky neefektivní. Například společnost AstraZeneca EU jen jednoduše “informovala”, že do konce března 2021 nebude schopna dodat počet vakcín, v jaký EU doufala – a za který zaplatila. Vedoucí představitelé EU “zuřili”, že společnost AstraZeneca plní své dodávky pro britský trh, a nikoliv pro EU. EU nejenže není schopná přinutit výrobce vakcín, aby dodržel své závazky, ale ani jej vystavit nějakému postihu. Tuto tristní situaci nejlépe vystihuje graf níže:

Až se za pět set let historici ohlédnou za érou COVID-19, tak si uvědomí, že americká “[operace Warp Speed](#)” zorganizovaná administrativou prezidenta Donalda J. Trumpa byla triumfem vědy a logistiky.

Dosud nejrychleji vyvinutou vakcínou byla vakcína proti ebolě, jejíž vývoj trval [5let](#). Vývoj vakcíny proti onemocnění COVID-19 trval na Západě méně než rok a díky tlaku a financování ze strany daňových poplatníků Spojených států amerických bylo na Západě vyvinuto hned několik typů vakcín. Americká vláda si brzy uvědomila, že problém bude také logistický; nestačí jen vakcínu vyvinout, musí být také vyráběna v obrovském množství a poté distribuována.

Na žádost vlády USA byly během několika měsíců [postaveny celé továrny](#) na výrobu vakcíny (jejíž vývoj v té době ještě nebyl dokončen). Toto úsilí se podobá americkému průmyslovému válečnému úsilí z roku 1941. Když nastal čas distribuovat vakcínu, tak vláda USA použila to nejlepší, co měla k dispozici: americkou armádu. A díky tomu probíhá program hromadného očkování v USA bezprecedentně rychle. Prezident Biden na začátku března 2021 uvedl, že USA budou mít do konce května dostatek vakcín na naočkování každého Američana — [o dva měsíce dříve](#), než se očekávalo.

Ve srovnání se Spojenými státy je selhání EU katastrofální. V Evropě představovala problém pouze výroba a distribuce vakcíny a EU v obou ohledech naprosto selhala. Evropský očkovací program nyní výrazně zaostává za americkým programem a za očkovacími programy Izraele a pobrexitové Velké Británie zaostává ještě více.

[Podle](#) současných dat bude v Evropě návrat k normálu trvat o rok déle než ve Spojených státech a Velké Británii. Rok 2021 se v Evropě nese ve znamení vysokých rozpočtových schodků, bankrotů a osobních tragédií. To vše je předzvěstí obrovského hospodářského poklesu EU v porovnání se zbytkem světa.

Management vakcinace v EU je typickou ukázkou fungování celé EU — je to tragická fraška, v níž vystupují tupí a neschopní ideologové. Elity EU jsou slabé, zbabělé a ustrašené, protože vědí, že ve skutečném demokratickém smyslu slova nikoho nezastupují – nejsou demokraticky zvolené, nejsou transparentní a nikomu se nezodpovídají. Jsou v konečném důsledku jen loutkami vlád, které se navzájem nikdy neshodnou – a jen ony samotné jsou legitimní a skutečně demokratické: zvolené, transparentní a odpovědné. Občané EU také nemají žádný mechanismus, jak někoho odvolat z vysoké funkce v EU, pokud by si to přáli.

Zdravý selský rozum nám radí zredukovat EU zpět jen na jednotný trh a jednotný evropský prostor bez vnitřních hranic a jiných regulačních překážek volného pohybu zboží a služeb. Ideologická arogance evropských institucí a jejich ideologických loutkovodičů nás však posunuje naprosto opačným směrem — směrem k stále užší centralizaci — na úkor evropských občanů a jejich životně důležitých zájmů.

Autor: Drieu Godefridi je belgický klasický liberál, spisovatel a zakladatel l’Institut Hayek v Bruselu. Má doktorát z filozofie z pařížské Sorbonny a také řídí investice evropských společností.